
Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Övertro på stora enheter i kommunreformsbyggandet kan ifrågasättas
- Finland har fler bebodda öar än man tidigare kände till
- ”Lokala utvecklingen har bra medvind” – ELARD-ordförande Petri Rinne under LAG-seminarium
- Lokal finansiering för lokal utveckling
- Föregångskonsumenter som fått upp ögonen för landsbygden
- Läs även detta: **Kommuner, bedöm era beslut på förhand!* **Kulturhuvudstaden intar åboländska skärgården* **Ekonomiakut för jordbrukare i knipa* **Landsbygdens nydanade och framtida näringar diskuteras på seminarium i Helsingfors*
*Sommarledigt för Nyhetsbrevet

Cit: **”Glöm KSSR och allt vad den reformen innebar. Efter semesterperioden danas en helt ny kommunpolitik som skall skapa förutsättningar för regeringen att hålla den statliga skuldsättningen under kontroll.”**

Kenneth Myntti om att målet är en produktivare kommunsektor som bättre svarar mot den åldrande befolkningens ökade behov av service, och där formuleringarna i regeringsprogrammet bär tydliga spår av tidigare rapporter, särskilt Kommunförbundets, och som förespråkar tre separata lösningar för metropolen, pendlingsområdena och glesbygden (Vasabladet 24.6).

”Det här är en av de klokaste formuleringarna i hela regeringsprogrammet.”

Ingås kommunstyrelseordförande Kristian Jernström om att det i det nya regeringsprogrammet sägs att kommunsammanslagningar skall grunda sig på regionens naturliga pendlingsområden (Hufvudstadsbladet 27.6).

”Reformerna görs i ett fåfängt jagande efter ekonomiska inbesparingar och effektivitet, som inte påvisats. Det finns en märklig övertro på de stora enheternas välsignelse.”

Kommunstyrelsens ordförande i Korsholm Michael Luther om förvaltningsreformerna som sveper över landet och som är katastrofala för det svenska språket (Vasabladet 21.6).

ÖVERTRO PÅ STORA ENHETER I KOMMUNREFORMSBYGGANDET KAN IFRÅGASÄTTAS

Att antalet kommuner skall minska rejält, är inget överraskningsmoment i det nya regeringsprogrammet. Samtidigt signalerar omvalda partiledaren Stefan Wallin (Sfp) att tider

med mindre frivillighet randas. Statsmakten kommer att söka även andra medel än ekonomiska morötter för att få till stånd kommunfusioner, och därför uppmanar Wallin sitt partifolk att under sommarseanserna i hängmattan fundera på innovativa lösningar för landets svensk- och tvåspråkiga kommuner. Då beredningen av den nya kommunreformen sker under hösten, kan det vara bra att komma ihåg vad nya social- och hälsovårdsministern Paula Risikko (Saml), en av nyckelministrarna, sade i en intervju för Vasabladet i våras. Risikko såg det som likvärdigt om det är en stark baskommun som arrangerar specialsjukvården eller om flera kommuner väljer en samarbetsmodell. Enligt regeringsprogrammet skall framtidens kommunala enheter motsvara de pendlingsområden som finns – enheten skall vara stark nog, inte bara att ordna sin egen bashälsovård, utan även specialsjukvården. I Vasaregionen täcker det naturliga pendlingsområdet flera kommuner och tvekampen kring frågan om en effektiv samarbetsstruktur är tillräcklig för de två tongivande kommunerna Vasa och Korsholm, kommer att intensifieras. Vår blivande statsminister Jyrki Katainen (Saml) räknar med stora inbesparingar genom kommunreformen – under valperioden skall 631 miljoner euro minskas från kommunernas statsandelar. Kommunerna kompenseras bl.a. genom att de får en förhöjd andel av företagsskatten, omkring 300 miljoner euro. Men även här lyser en klassisk blårod politik igenom – tätorterna favoriseras på bekostnad av glesbygden. Kommuner med livlig industriell aktivitet gynnas av att få en större andel av företagsskatten, men inte perifera kommuner, vilka kan vara helt beroende av statsandelarna. *Uppgifterna är från ledaren, skriven av Henrik Stenbäck, i senaste veckas tisdagsupplaga (21.6) av Vasabladet och finns på dess nätupplaga på adressen <http://www.vasabladet.fi/Ledare/Story.aspx?linkID=159581>. Se även en intervju, gjord av Linda Forth, med riksdagsledamot Lars Gästgivers (Sfp), som ser en fusion som Korsholms lösning, <http://www.vasabladet.fi/Story/?linkID=159608> och att kommunkartan ritas om i Östnyland, <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=219042>.*

FINLAND HAR FLER BEBODDA ÖAR ÄN MAN TIDIGARE KÄNDE TILL

I Finland finns det fler heltids- eller deltidbebodda öar än vad tidigare varit känt. I landet finns det nästan 20 000 öar utan fast vägförbindelse, vilka har heltids- eller deltidbosättning. Utredningar som skärgårdsdelegationen låtit göra visar att det i skärgården nu bor mer människor än vad det gjort tidigare. Enligt utredningarna finns det deltidbosättning på sammanlagt 19 606 öar inom 307 kommuners områden, medan det på öar som inte är permanent bebodda finns sammanlagt 75 051 fritidsbostäder. Bostäderna används regelbundet av cirka 300 000 människor, emedan de permanent bebodda öarna har 8 706 heltidsinvånare och 60 000 deltidinvånare. Enligt utredningarna, som baserar sig på nya metoder för att ta fram geografisk information, finns det i Finland eventuellt allra flest heltids- eller deltidbebodda öar i Europa, till exempel Grekland har 130 bebodda öar. Enligt skärgårdsdelegationens utredning från i fjol finns i vårt land 549 heltidsbebodda öar utanför Åland. Till arealen är de heltidsbebodda öarna oftast stora (309 öar vars storlek är över 50 hektar), och sålunda bra med utrymme för företagande, boende, stugliv, rekreation och naturvård. Ungefär hälften av öarna har elström, medan en tredjedel av öarna har något slags vägnät och bredband. För hälften av öarna ordnar skärgårdsborna själva trafiken till och från öarna. Vad det gäller jobben, så finns hälften inom service och en fjärdedel inom primärproduktionen. Vägnät där fordon kan färdas, finns bara på 10 procent av de öar som enbart har fritidsbosättning. Däremot finns det i Finland många heltids- eller deltidbebodda öar eller skärgårdsområden med fast vägförbindelse – 87 procent av skärgårdsborna bor så att de har tillgång till fast vägförbindelse, likaså finns det naturskyddsområden på bara 10 procent av öarna med enbart fritidsbosättning. *Uppgifterna är från arbets- och näringsministeriets meddelande (från 20.6) som kan läsas under webbadressen http://www.tem.fi/?89523_m=103229&l=sy&s=2472. Själva utredningarna, Ilman kiinteää tieyhteyttä olevat vapaa-ajan asumissaaret och Ilman kiinteää tieyhteyttä olevat pysyvästi*

asutut saaret, finns som länkar på adressen <http://www.tem.fi/saaristo/julkaisut>. Se även Nyhetsbrevet nr 24/13.6.2011, www.by.a.net om skärgårdsseminariet i Malax (6-7.6).

”LOKALA UTVECKLINGEN HAR BRA MEDVIND” – ELARD-ORDFÖRANDE PETRI RINNE UNDER LAG-SEMINARIUM

Den europeiska lokala utvecklingen är på frammarsch. Med finländsk kunskap utvecklas landsbygden i Afrika, Sydamerika och Ryssland. Under *LAGs' Global Networks*-seminariet (15-16.6) vid Hotell Ellivuori i Sastamala i landskapet Birkaland, med över 150 lokala utvecklare från 23 länder, konstaterade ordföranden för European Leader Association for Rural Development (ELARD) Petri Rinne att efter en längre tid har nu den lokala utvecklingen en ordentlig medvind. Enligt Rinne är viktiga förnyelser kopplade till den lokala utvecklingen. I EU överförs Leader-verksamhets sättet för finansieringsperioden 2014-20, förutom landsbygds politiken, till nya politikområden. Dessa är bl.a. regional-, sysselsättnings- och fiskepolitiken. Rinne betonade att man inom ELARD skulle vilja se en utvidgning som även berör utvecklingspolitiken, t.ex. FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) har haft intresse på lokal nivå att stärka livsmedelsförsörjningen och det som hör till avlägsnandet av fattigdomen. Tillställningen, som ordnades av ELARD och Finlands landsbygdsnätverk, visade upp en landsbygdsutveckling som utgår ifrån gräsrotsnivån och invånarna. Man fick t.ex. höra om en av världens fattigaste länder, Mocambiques erfarenheter från det egna Leader-pilotprojektet. Under de två dagarna kunde de internationella gästerna bekanta sig med finländsk sommartradition, då det förutom seminariet, ingick i programmet lavadans, bastubadande och kyrkobåtsrodd. ELARD är den internationella paraplyorganisationen för EU:s ca 2 200 Leader-aktionsgrupper, vilka kommer från 15 EU-länder. Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) – Byaverksamhet i Finland rf representerar finländska aktionsgrupper. Uppgifterna är från YTR:s hemsida och finns (på finska) under adressen http://www.maaseutupolitiikka.fi/tiedotus/euroopan_paikalliskehittaminen_myotatuulessa_elli_vuoressa.html.

Leader-metoden för landsbygdsutveckling nerifrån-upp uppstod i EU för 20 år sedan.

LOKAL FINANSIERING FÖR LOKAL UTVECKLING

Inom Riksorganisationen Hela Sverige ska leva (HSSL) finns omkring 5 000 lokala föreningar som jobbar för sin bygds utveckling. Det kan vara en by på landet eller en stadsdel i staden, men vare sig man arbetar med en lokal utvecklingsplan som skall genomföras, löser ett akut problem eller satsar långsiktigt, krävs ofta någon form av finansiering. Vanligtvis påbörjas utvecklingsarbetet på ideell basis med ett litet plus i kassan. Ganska snart inser man dock att det behövs mer pengar. Då är det vanligt att man vänder sig till kommunen om det gäller satsning på service eller infrastruktur, och kanske söka EU-finansiering för en förstudie eller en större utvecklings satsning. Kanske måste man även vända sig till banken för att få ett lån för sin investering – men hur lätt är det med någon tusenlapp på kontot? Med *Handbok i lokal finansiering* handlar det om att lösa delar av eller hela finansieringsproblematiken med hjälp av egna lokala resurser; lokal finansiering för lokal utveckling. Överallt där det finns människor, föreningar och företag finns pengar. Nästan alla har ett konto på en bank, men där har insättarna minimalt inflytande över till vem och var banken lånar ut slantarna, eller om de används i spekulationssyfte. I arbetet med att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle, måste man därför lyfta in diskussionen om pengar. I medeltal har var och en av Sveriges nästan 9,5 miljon invånare 110 000 kronor på ett bankkonto, alltså sammanlagt över 1 000 miljarder kronor. För att finansiera en hållbar lokal utveckling gäller det att fundera över om de sparpengar som finns i bygden skulle kunna organiseras på ett smartare sätt och ingå i ett lokalt kretslopp. Det handlar om att spara och låna lokalt i en form som också ger inflytande. Om bara 10 procent av sparpengarna kunde ingå i ett lokalt kretslopp, skulle över 100

miljarder kronor vara tillgängliga för lokal utveckling. Den här handboken är också en produkt av projektet *Lokal finansiering för lokal utveckling* och syftar till att ge lokala samhällsföreningar och andra intresserade aktörer en metod och första orientering om olika associationsformer och organisationsmodeller när de står inför ett akut finansieringsproblem, eller söker en långsiktig lösning. Först ger handboken exempel på några typer av verksamheter som finansierats genom lokala initiativ, det här för att ge en överblick över vad som är möjligt. Läsaren kan sedan själv söka mer information på Internet om de enskilda initiativen. För att ge ett inspirerande exempel beskrivs orten Flyinge i Skåne som startat ett av Sveriges första bygdebolag. Innan det avslutande avsnittet med ett antal olika former och modeller, presenteras en metod att steg för steg undersöka associationsform och organisationsmodell för att samla lokalt kapital, och där finns också tips om verktyget LEA, lokalekonomisk analys. Att göra en LEA för bygden är både roligt, kreativt och framåtsyftande. I diskussionerna blandas den verkligt lokala kännedomen med tankar om den globala ekonomiska utvecklingen. Idéer formas om hur vi själva kan bidra till en bättre värld, för både bygden och globen. *Handbok i lokal finansiering finns att läsas som länk på HSSL:s hemsida under adressen <http://www.helasverige.se/kansli/nyheter/visa-nyhet/blog/1/2505/2/>.*

FÖREGÅNGSKONSUMENTER SOM FÅTT UPP ÖGONEN FÖR LANDSBYGDEN

Nya konsumentgrupper riktar allt mer krävande och skiftande önskemål mot landsbygden, så de företag och kommuner som först identifierar de nya möjligheterna och kan tillgodose de nya konsumenternas önskemål, kommer att röna framgång. WLAN-vandrarna, som uppskattar frihet och oavhängighet, är kunskapsarbetare och experter i kreativa branscher som startar eget på landsbygden, förutsatt att detta har gjorts enkelt för dem. De eleganta nedtrapparna baserar sina val på effektivitet och njutning och är storkonsumenter av närproducerade och ekologiska livsmedel, samtidigt som de värdesätter goda möjligheter till idrott och aktiviteter. De experimenterande eko-urbanisterna är intresserade av stadsodlingar, cykelpendling och bättre livskvalitet i stadsmiljöer, och kunde eventuellt lockas till en ekologisk kollektivby. Ekoturisterna vill gärna tillbringa en längre tid på orten och leva enligt lokala seder och bruk, där ortens traditioner, särdrag, matkultur och dofter är en viktig del av livet på landsbygden. Rena livsmedel och sunda levnadsvanor lockar de makligt måttfulla till landsbygden, av vilka många är alterneringslediga eller har förkortad arbetsvecka, medan agri-pensionärerna är en välbärgad grupp som anlitar välbefinnande- och omsorgstjänster i anslutning till sitt boende. Etno-lantborna tycker om att komma i kontakt med kulturella gränsytter och söker trygghetskänsla och livsinnehåll genom gemenskap. Ut på landet beger sig landsbygdshobbyisterna för att satsa på sina hobbyer och förväntar sig goda möjligheter till idrott och aktiviteter på semesterorten, medan koldioxidneutralisterna är opinionsbildare som utformar sitt boende och sin vardag enligt vissa ekologiska kriterier. *"I andra länder är antiurbanisering – d.v.s. en flyttrörelse från stadscentra till mer landsbygdslika miljöer – ett vanligt fenomen. Antalet s.k. Lohas-konsumenter som fokuserar på ekologiska aspekter och vill förbättra världen ("Lifestyles of Health and Sustainability") ökar hela tiden. Efterfrågan inom denna konsumentgrupp skapar helt nya möjligheter för landsbygden och den betydelsefokuserade affärsverksamheten där",* säger Jyri Arponen från Sitras program Landmärken. Företagsrepresentanterna och experterna i Sitras barometerundersökning betonar de affärsmöjligheter som bottnar i landsbygdsmiljön och naturtillgångarna, där olika tjänster för upplevelser och rekreation, friskvårdstjänster som anknyter till naturen, produktion av förnybar energi och närproducerad mat är speciellt intressanta. Ny entreprenörspotential för landsbygden finns framför allt bland unga, vilka stöder gröna värderingar och identifierar sig som både stads- och landsortsbor. I trendanalysen *Maaseutu tulevaisuuden merkitysyhteiskunnassa* intervjuade Kati Hienonen experter och föregångare för sin undersökning. Experterna var bl.a. forskare och personer, vilka arbetar i ledande

kommunala uppgifter och är insatta i landsbygdsfrågor. Föregångarna var idékläckare och utlänningar och som fanns både på landsbygden och i städerna. *Uppgifterna är från Sitras meddelande (28.4) som finns på http://www.sitra.fi/sv/Aktuellt/meddelande_20110428.htm. Härifrån finns även länkar, bl.a. till trendanalysen.*

LÄS ÄVEN DETTA

Kommuner, bedöm era beslut på förhand!

Kommunförbundet, som uppmanar kommunerna att bedöma effekterna av sina beslut på förhand, stöder en transparent beslutskultur genom en ny rekommendation och i en handbok om förhandsbedömning av beslut. Redan innan de kommunala besluten fattas, bör man bedöma dem och deras effekter ur många synvinklar och på lång sikt. Målet är att de politiska beslutsfattarna och kommuninvånarna skall kunna, om de så önskar, ta del av bakgrundsinformation och motiveringarna bättre än vad man kunnat hittills. Rekommendationen och handboken syftar till att effekterna av besluten inte ska bedömas enbart ur ekonomisk synvinkel, utan beslutsfattandet skall även beakta effekterna på kommuninvånarna, miljön och kommunens anställda. *"Inom beslutsfattandet bör man kunna pröva flera olika beslutsalternativ, bland vilka politikerna kan välja det alternativ som är bäst ur kommuninvånarnas synvinkel. När beslutsfattarna ges en bred presentation av vilka effekter deras beslut har, ökar transparensen i beredningen och de förtroendevalda tar ansvar för beslutens effekter"*, påpekar utvecklingschefen Salme Sundquist som motivering för rekommendationen. Att utarbeta beslutsförslag kräver ofta en balansgång mellan olika effekter, liksom en sammanjämkning av olika synvinklar för att man skall nå en lösning som är lyckad ur så många perspektiv som möjligt. *Uppgifterna är från Kommunförbundets pressmeddelande (från 22.6) och finns på webbplatsen Kommunerna.net under adressen <http://www.kommunerna.net/sv/kommunforbundet/media/pressmeddelanden/2011/06/Sidor/kommunforbundet-uppmanar-kommunerna-att-bedoma-effekterna-av-sina-beslut-pa-forhand.aspx>. Rekommendation om förhandsbedömning av effekterna av kommunala beslut finns på webbadressen <http://www.kommunerna.net/sv/kommunforbundet/cirkular-utlatanden/cirkular/2011/Sidor/c08802011-rekommendation-om-kommunala-beslut.aspx>. Handboken, *Vaikutusten ennakkoarviointi kunnallisessa päätöksenteossa*, hittas via länk under adressen http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=2572.*

Kulturhuvudstaden intar åboländska skärgården

Kulturhuvudstadsstiftelsen i Åbo har för en dryg vecka sedan i Korpoström invigt sitt projekt för samtidskonst i skärgården, *Contemporary Art Archipelago (CAA)*. Det engagerar 23 konstnärer eller konstnärsgupper med verk som kan ses eller höras på ännu fler platser. Eftersom konstverken är utspridda över ett så stort område att det skulle ta flera dagar att åka runt och uppleva dem alla, fick vernissagepubliken på skärgårdscentrumet i Korpoström nöja sig med att se de flesta verken på PowerPoint och film. Enligt CAA:s kurator Lotta Petronella är verken kommentarer till livet i skärgården. Konstnärerna fick helt fria händer ifråga om sitt skapande, där den genomgående röda tråden är intresset för Östersjöns tillstånd. Projekten i CAA går obehindrat över disciplin- och genregränser, som t.ex. Arja Letimäkis projekt *Mat med vyer*, vilket är ett samarbete med flera restauranger där matgästerna påminns om hur valet av mat påverkar landskapet. Verken finns inte i utställningslokaler, utan de finns längs Skärgårdsvägen, längs farlederna synliga för både småbåtsförare och Sverigeresenärer, och så finns somliga under vatten. Vissa bygger på ljud eller video. CAA inkluderar en serie föreläsningar och seminarier som började redan 2010 och fortsätter i slutet av sommaren. Dessa dryftar bl.a. landskapets värde och individens ansvar för miljön. Åbo 2011 inkluderar flera projekt som går ut över stadens gränser – operaprojekt för skärgården, upptäcktsfärder till byarna i Egentliga Finland, samt klingande brev som är en konsertserie gåendes från

Stockholm i väster och Björneborg i norr till Dalsbruk i söder. Uppgifterna är från senaste veckas onsdagsupplaga (22.6) av Hufvudstadsbladet och finns på tidningens nätupplaga under adressen <http://hbl.fi/kultur/2011-06-22/kulturhuvudstaden-fortsatter-i-skargarden>. Förutom Åbo är även Tallinn i Estland Europas kulturhuvudstad år 2011.

Ekonomiakut för jordbrukare i knipa

Österbottens svenska producentförbund (ÖSP) har initierat ett projekt, *Ekonomiakuten*, som skall hjälpa jordbrukarna på fötter igen. Enligt projektledaren Anders Grannas startades projektet för att ge ekonomisk rådgivning till jordbrukare som av en eller annan orsak har det svårt. Projektet pågår i drygt två år och finansieras via *Program för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2007-2013*, samt ÖSP, Milka, Österbottens kött och Närpes Grönsaker. Orsaken till att fler jordbrukare har det svårt, är bl.a. minskade stöd och sänkta producentpriser, samt att jordbrukarna samtidigt måste investera i produktionen för att kunna fortsätta producera livsmedel på ett konkurrenskraftigt sätt. Ombudsmannen på ÖSP Fredrik Grannas tycker att man har sparat tillräckligt nu. Det är ganska dyrt att bedriva ett jordbruk, och för att konsumenten skall få inhemsk mat på bordet och bonden lön för mödan, så måste något göras åt den ekonomiska situationen som många jordbrukare befinner sig i för tillfället. Uppgifterna är från (23.6) webbplatsen svenska.yle.fi och finns under adressen <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=219281>. Se också Österbottens svenska producentförbunds hemsida <http://www.osp.fi/sv/>. Ämnet ingick bl.a. också i tidningen *Landsbygdens Folk* (24.6).

Se även chefredaktören för tidningen *Landsbygdens Folk* Michael Godtfredsens ledare (24.6), *Grymt för jordbruket, om det nya regeringsprogrammet*, http://www.slc.fi/lf_default.asp.

Landsbygdens nydanade och framtida näringar diskuteras på seminarium i Helsingfors

Fem temagrupper inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) arrangerar tillsammans med MTK (Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter) och Green Care Finland ry ett seminarium om nydanade och framtida näringar på landsbygden, *Uudistuvat elinkeinot harvaan asutulla maaseudulla*, 13.9 på Tapahtumatalo Bank i Helsingfors. Målet med seminariet är att lyfta fram åtgärder för näringarnas sammanjämkning och samarbete, att ta fram framtidens nya och utvecklande näringar, samt fundera på nya aspekter för de glest bebyggda områdenas stödpolitik. Uppgifterna med anmälningsinfo (senast 5.9) finns på http://www.maaseutupolitiikka.fi/tiedotus/uutiset/tervetuloa_uudistuvat_elinkeinot_harvaan_asutulla_maaseudulla_seminaariin!.html. Härifrån finns länk till programmet.

Sommarledigt för Nyhetsbrevet

Nyhetsbrevet tar sommarpaus och utkommer nästa gång i augusti. Svensk Byaservice och Svenska Temagruppen önskar Nyhetsbrevets läsare en solig och skön sommar!

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska Temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-

*mailadress: kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor.
Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.*

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.